

פרשת קדושים

איש אמו ואביו תיראו ואת שבתתי תשמרו (יט, ג)

ברש"י: סמך שמירת שבת למורא אב, לומר: אף על פי שהזהרתיך על מורא אב, אם יאמר לך חלל את השבת אל תשמע לו, וכן בשאר כל המצוות.

רש"י מדגיש שדין זה שלא לשמוע בקול האב אם אומר הוא לעבור על צווי ה', נאמר בכל המצוות. אם אביו, למשל, מבקש ממנו לאכול חזיר או לא לשלוח את האם גם שם ישנה מצוה לא לשמוע לאבא.

אם דין זה אמור בשאר כל המצוות, מדוע רמזה זאת התורה דוקא לגבי שמירת השבת?

והנה, נפסק להלכה, שהעושה בשבת מלאכה שאינה צריכה לגופה פטור.

לפי זה יש לדון באופן שאדם נאלץ לעשות מלאכה בשבת מחמת שאחר כופהו לעשותה [באמצעות איום שיהרגהו וכדומה], האם מלאכתו תחשב מלאכה שאינה צריכה לגופה?

פסק המהרי"ט (שרש קלז), שבמקרה כזה אין להחשיב את פעולתו כמלאכה שאינה צריכה לגופה.

ממילא, כשאב אומר לבנו לעשות מלאכה בשבת, נתן היה לומר שהרי הבן מצוה על יראתו, ונמצא שזו מלאכה שאינה צריכה לגופה, ומתר לעשותה, כי מדאוריתא אינה נחשבת מלאכה. על זה מחדשת התורה שאפילו באופן כזה אל תשמע בקולו.

והחיד"א כתב שטמון כאן חדוש נוסף: קורה לפעמים שהאב אינו פושע כלל כשהוא אומר לבנו לחלל שבת. כיצד? באופן שהאב עצמו עדיין לא קיבל את השבת, והבן כבר קיבל. היה מקום, אפוא, לומר שדווקא בשאר כל המצוות, כגון שהאב אומר לו לאכל חזיר, כיון שהאב פושע, לא עושה מעשה עמך אין הבן מחויב לשמוע בקולו.

אבל כאן, שבבקשתו לעשות מלאכה אין שום חסרון, שהרי אצלו עדיין לא שבת, ורק הבן הוא זה שקיבל על עצמו שבת, אולי כן מוטל על הבן לשמוע בקולו.

באה התורה ומחדשת שאף על פי כן לא ישמע בקולו, כי אצלו כבר שבת.

מקור: הרב שלמה לוונשטיין שליט"א